

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglasne itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajućem otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„SLOGA“ PULU IZLAZI SVAKOG ČETVRTKA U POSREDOVANJE NARODNE POSLOVICE.

Izlazi svakog četvrtka o podno.

Notiskani dopisi se ne vraćaju nepotpisani ne tiskaju a nefrankirani ne primaju. Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 8-00, odn. K 8-60 na pol godine. Izvan carovine više poštarina. Plaća i utužuje se u Full.

Pojedini broj stoji to h., zanetali 20 h., koli u Puli, toll izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr.“ (Via Giulija br. 2), kamom neka se namoljavuju sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, n. kat).

Naš jezik kod naših sudova.

Onomadne donieli smo u cilini interpelaciju noseg zastup. Spincića, a malo dana čitalo se u tršćanskom „Piccolo“ — u izvadku — protuinterpelacije Bartolija i drug. Ohadivje rade o istoj stvari — o našem jeziku kod naših sudova, ali u protivnom smjeru. Pošto iz Bartolijeva protuinterpelacije proizlazi temeljitost Spincićeve, suvisno je, da se bavimo jednom ili drugom, još i zato, što je svima poznato, da ono, što je Spincić kazao, ne samo odgovara istini, nego je kod naših sudova skoro na dnevnom redu.

Mnogo važnije je pitanje da li i iz kojih razloga je opravdan naš zahtjev, da se naš jezik stuje i rabi na sudovima, barem u onoj mjeri, u kojoj se stuje i rabi talijanski.

Prodjemo li okom patente, naredbe i zakone, što su od absolutističke aobe ovamo, glade uporabe jezika na sudovima, izdane bile, to ćemo odmah uvidjeti, da se je gospodstvo jednog jezika držalo i propadalo sa kulturno-političkim razvojem one narodnosti, na čiju stetu je taj jezik gospodovao. Tko se od starijih sudaca ne sjeća, kako se je strogo pazilo, da se štoju patent i naredbe, što su imperativno nagale izključivo uporabu njemačkog jezika u svim unutarnjim, a skoro i u svim ne unutarnjim poslovima javnih ureda? To je bilo pa prošlo!

Talijanska narodnost Primorja, koja se kulturno-politički bolje i prije us razvila, naravski, nije mogla trpiti da se njemački, skoro svemu pučanstvu Primorja, nepoznati jezik, izključivo rabi u javnim uredima, po tomu i na sudovima, gdje su njemačke stranke po malo izcežavale. Borba, koja se je onda vodila na štetu njemačkog i našeg jezika, proizlazi iz neprojenih naredaba i instrukcija, koje bjehu do pred par decenija u tom pogledu izdane i koje su uvjeti više i više ukopa-

vale, zakonima priznatu supremaciju njemačkog jezika, na korist talijanskog. Tako je talijanski jezik dobivao više i više terena, osiguravao si svoj obstanak na sudovima i tjerajući mak na konac, postao je skoro jedini jezik u svim, ako ne kao strogo internim, a to barem u drugim sudskim poslovima.

Da je ta pobjeda talijanskog jezika nad njemačkim bila kobna i za nas, razvidno je iz borbe, što ju sada vodimo, da se našem jeziku dozvoli ulaz u sudske dvorane. Da je talijanska pobjeda izključivala sasvim naš jezik iz sudova, u dokaz toga evo jednu odluku vrhovnog sudišta: dd. Beč, 16. IX. 1885. br. 10697, koja kaže i ustanovljuje, da se u izvanparbebnom postupku, u jugoslavenskom jeziku podnešeni spis, kod sudova što pripadaju pokrajini Trst, mora odbiti. Tako je u ono vrijeme odlučivalo vrhovno sudište, i ereća je naša, da odluke tog sudišta nisu obvezatne, jer inače nebi ju bili naši dušmani tako brzo poslali u zaborav.

Za istarske sudove takove odluke nema, no što ne može odluka i zakon da učini, to mogu sasvim opravdano (!) da učine okolnosti, što kod naših sudova vladaju.

Naše narodno mrtvilo i indiferentnost prama našem jeziku, naša materijalna siromašnost, naše kulturno zalostno stanje, one dobe, razlozi su prvi zašto je naš jezik bio do pred malo vremena, posve ignoriran na sudovima. Naravski je, da čim se mi probudismo, čim počesmo čutili ljubav prama našem jeziku i čim smo dobili malo nauku, da smo stali rabiti naš jezik u svim javnim uredima, pa i na sudovima, pozivajući se na odnosnu odredbu temeljnog državnog zakona. Politička borba pri koncu prošloga vjeka, uradila je dobrim plodom, naš narod rešio se u mnogim krajevima tuđih okova, i slobodan, vodjen od poštenih i učenih glava, podučen javnim novinama, upoznao je krivicu, što mu se danomice pravi u svetom

hramu pravice i tražio je i traži ne samo da mu bude dozvoljeno i moguće služiti se svojim materinskim, najbolje mu poznatim jezikom, već tražio je i sve više i više traži, da se od njega plaćeno i za njega postavljeno činovništvo tim njegovim jezikom s njime služi.

Taj zahtjev naroda opravdavala je ne samo njegova narodna samostalnost već i zakoni sami.

Poznato je svakome, koji ima iole posla na sudovima, da koli materijalni, toll formalni zakoni ustanovljuju mnogo i različitih rokova (termina), da se poduzme kakav pravni posao, vežu poslove na određenu formu, uređuju im formalni tok. Tih rokova, ili forma, tog toka mora da se stranka strogo drži, jer zakasniv ili pogriješiv, pravni čin se odbija i stranka u najviše slučajeva nema više prava, da ga poduzme ili popravi i šteta je njezina.

Da se toj šteti predusretne, suci moraju, negdje uredovno, negdje kad su za to zatraženi, stranke dolično poučiti. I to se radi. Ali kako se to radi sa našim čovjekom? Našem seljaku sudac govori po cijele satove, ali u talijanskom ili u pomješadom i nerazumljivom nazovi-hrvatskom jeziku, da seljak iza dane mu poduke, manje znađe, nego je prije znao. Poduke pak dodane raznim spisima dostavljenim strankama, pisane su još i danas većim dielom talijanski ili jezikom, koji bi htio biti, hrvatski ili slovenski, te naš seljak kad ih primi, gleda u njih, kao mi u tuzinstvene hieroglife. Kad je pak našao, nakon dugog trnženja, osobu, koja mu ih razlumači, zakoniti je već rok prošao, stvar je prošla „in judicio“ i badava onda trošiti? za odvjetnike i biljege; ili pouzdajući se seljak u kakvog nadpisara, povjeruje njegovom prievodu, podnese otpr, priziv što, li, ali na drugo mjesto, u krivoj formi, i spis se odbija i seljak opet štetuje; ili krivom prievodu povjeruje, misli, da je u stvar i uspio i spava mirni san zadovolj-

nika, dok na vrata ne pokuca ovrhovoditelj i ne stavi na hubanj njegovu siromaštinu.

A da se seljaku govori i piše u njegovom jeziku, koliko bi se ovakve štete zapriječilo! Onima, koji bi nam mogli opaziti, da zakon mora svaki da pozna i da je za to neutemeljena gorinavedena tužba, reći ćemo sa Antonom Menger (str. 20.): Gdje danas zakoni svake kulturne države pune ciele biblioteke, i gdje će se teško ikoga naći koji pozna ma i samo površno sav pravni sistem svoje zemlje, predpostavka, da svaki državljanin pozna sve zakone, je najsmješnjia fikcija, i pravna šteta, koju zakonodavac s tim neznanjem skoptava, očita je nepravda, i to nepravda, koja pogodja, kako se lahko može dokazati, osobito niža slojeve pučanstva.

Takve štete ima u svim granama državne uprave, u građanskim i kaznenim stvarima.

Ali ako se u građanskim stvarima ima zahtjevati od sudova, da obće i dopisuju sa strankama u jeziku njima razumljivom, koliko više mora se to tražiti od kaznenog suca u kaznenim stvarima, gdje se radi ne o novcu, već o poštenju, o zlatnoj slobodi, o glavi.

Tko pozna nekoliko kazneni zakon, znati će kako se lahko i nehotice može počiniti kažnjivi čin, a tko ima prakse, zna i ču i kako se lahko može radi eventualnih kombinacija, doći i nevin na obuznećnu kapu. Da se čovjek pak može bolje i lakše braniti, da može zapriječiti, da bude eventualno nedužan kažnjen ili strože kažnjen nego je zaslužio, treba da zna zašto je tužen, što se proti njemu navadja i zašto se ga odsudjuje. Tako bi moralo biti, ali kako ide to kod nas? Evo:

Naš čovjek bude prijavljen radi jednog zločina. Protiv njega počimlje istraga i bude pozvan pred sud pozivnicom, koju

PODLISTAK.

Pučko predavanje u Pazinu.

Iz žirotopisa biskupa Jurja Dobrila predavao Franjo Franko 13. I. 1907.

Dvadeset i pet godina je bio danas, da je brzogovna žica razneala vrlo zalostnu vijest diljem ciele Istre, diljem cijele litvatske domovine. Sirotica Istra lije krvave suze. Hrvatski genij zaognut je crnim plaštem duboke tuge i boli. Uteća mladež cvili zabrinuta za svoju budućnost, jer gubi svojeg najvećeg prijatelja, najvećeg dobročinitelja, gubi svojeg skrbnika, koji joj je više nego li rođeni otac, Neuki potišteni istarski seljak lije gorke suze, jer gubi svojeg prosvjetitelja, svojeg drugu. Sve je žutičeljno, te hoće da dozna za uzrok ovoj velikoj tuži, ovoj sveopćoj žalosti. Popljuje se naokolo za razlog ove snuzdane praznine, koja obuzme srca rodoljubna. Janina odgovora ne dobivaju. Jedva razabiru tužnu vijest, koja napunjuje mukla rodoljubna srca, koja zabrinuto i mutnim okom gledajući u budućnost, plačno i jecajući moremore: Apostola vj... Istra

nema više među živimi, biskupa Jurja Dobrila nema više. Okrutna sudbina ugasi ovu svjetlu luč, utrao plamteću baklju i bacii ju u zaboravne tmine. Juraj Dobrila umro je.

Nu sirotica istra tješi se. Hrvatski genij odbaci svoj crni plašt, uteća mladež umiri se i ufaj u bolju budućnost, jer otac Tvoj Dobrile, akoprem tijelom umre, akoprem se tijelom odijeli od Tebe, ipak duhom i djelima još uvijek među Tobom žive. Ne, ne u zaborav, Dobrila će živjeti u uspomeni patnika Istrana, dok bude zadnje žilice, koja će kucati za vjeru i rod.

Najvruča želja Dobrilića u življenju bi, da podigne hram, gdje bi zapušteni istarski hrvatski mladići našli bogu miho skrovište, da se oplemene znanjem i naobrazbom, te šire diljem Istre životnu sreću prva želja se obislini podignućem c. k. Objed bi mu bio komadić crna kruha, hrvatske gimnazije u Pazinu. A da dopriese bar kamenčić na zrtvenik realizacije druge njegove želje, najme širenja pučke prosvjete diljem Istre, odlučii profesorski zbor ovog zavoda, koji je Biskupu toll na sreću težio, da drži nedjeljama svoja koji

pučka predavanja. Mila narode! Pretreaujući odbor ovih pučkih predavanja, kojim predmetom, kojim predavanjem da nastupi prvi put pred Vama, pada mi na um sretna namisao, da je baš ove nedjelje 25. godišnjica smrti ovog prvog prosvjetitelja Istre, te je mnenja, da će govoreći Vam danas izključivo o ovom velezašlužnom mužu, najdosljednije odužiti svojoj zadaći. Sretnim se čulim da me zapade čast da Vam mogu predueći u kratko Životopis velikog Jurja Dobrila.

Juraj Dobrila rodi se na Ježenju 16. travnja (aprila) g. 1812. od vrlo siromašnih roditelja u sirotnoj kućici (pozehućeli). Pučkoj školi pohađao je u Tinjanu, koji je udaljen sat hoda od Ježenja. Tamo je morao svaki dan pješke preko Drage. Medđu školom prije i poslije podno ne bi se vrćao kući, nego bi ostao u Tinjanu. Objed bi mu bio komadić crna kruha, što bi ga u džepu sobom donio. Uza svoje to, što je bio tako udaljen od škole te morno tako kukavno živjeti, bijaše ipak u školi.

Tadanji župnik tinjanski i kapelan, Tadanji uspio i spava mirni san zadovolj-

malog Dobrile one vanredne dno vne sposobnosti za nauk i željeznu marljivost. S toga pobrinuše se, da bi ga dali na daljnje nauke. To im i podje za rukom, jer mu isprosiše u pozinokom samostanu stjer hranu i svu opskrbu, tako da je mogao avršiti normalsku školu. Samostan pazinski običavao je svake godine poslati svojoj braći u Karlovac jednoga učenika svoje normalke na gimnaziju. Mali Dobrila akoprem prvi u školi, ne bijaše za to odabran. S velikom žalošću mora da se vratii kući bez ikakve nade da bi mogao opet u školu. Na providnost Božja, koja se skrbi za svaki i najneznačajni stvor, odlučii drugičije i za vrijednog Dobriliu. Onaj učenic, odbran za gimnaziju u Karlovcu utone kupajući se u jednoj Lokvi blizu Pazina; a čenani oci Franjevcii pozovu odnaha Dobrila te ga pošalju u Karlovac u gimnaziju. Mali Dobrili plovii u radosti i veselju kud dohije tu vijest. Plućući oprusti se od dobre majke i odpudi se sa ocem pješke preko Učke na Rieku, gdje se opusti i od oca, a onda ajde pješke put Karlovca. Za trošak na tom putovanju duđe mu otac tri zadnje svoje forinte.

(Sljedeć)

ne razumije (a zašto je tu § 173. k. p.?). Sudac ne razumije prijaviteljenika, i zato ga izpituje putem pisara ili nekog takozvanog tumača. Ovaj slučajno krivo shvati opravdanje preslušano, krivo prevede njegov izkaz i sudac ovaj krivi prievod daje u zapisnik. Zapisnik se pročita i preslušani, bez da bi što razumio potvrđuje ga svojim potpisom ili križem. Dodje svjedok, govori hrvatski, opet pisar ili tumač slučajno krivo shvati, krivo prevede i opet imamo jedan dotvrdjeni zapisnik, jedan važan dokaz. Tužba je pak odmah tu. Okrivljeni se poziva na sud, pročita mu se talijanska obtužnica i stvor ide pred sudiste. Dodje dan rasprave. Tuženi ima, danog mu uređovno odvjetnika, koji ni riječi ne razumije hrvatski. Čita se obtužnica, obtuženiku javi se učin, a ovaj tvrdi da nije kriv, proklinje se nevinim i navadja svoju nekrivnju. Badava, u prvom izkazu pisarom, tako nije govorio, za to mu se ne vjeruje i da tuženik, koji se već prije od straha tresao, sada izgubi rječ i ako nema pozudanja u branitelja, misli već na sigurnu kaznu. Dodje svjedok, ali njegov je izkaz opet drugačiji nego u zapisniku. Predsjednik se uzrujava, ali badava, svjedok je tvrd i neće da potvrdi krivo sastavljeni zapisnik. Državni odvjetnik pridržava si za to pravo postupati proti svjedoku i stvar ide dalje. Dodje novi svjedok, govori talijanski. Tuženi ga ne razumije i misli, da je potvrdio njegovu nekrivnju. Još se pročita nekoliko spisa u jeziku tuženiku nerazumljivom, dr. odvjetnik progovori dugi govor, branitelj isto tako i stvara se presuda. Tuženik ništa je razumio govore stranaka niti je razumio presudu, dozna samo na koncu, da je bio osuđen na nekoliko mjeseca ili godina! Zašto, na temelju čega? Za njega je to izloženo pitanje.

Tako ero ide više puta kod naših sudova, od početka do konca, čisti jedan postupak, čista jedna rasprava.

Kod ovakvog postupanja, razumljivo je, da nije izključena mogućnost da nevin čovjek bude osuđen, lišen svojeg poštenja, svoje slobode — ako ne izgubi i glavu; kriv pak čovjek može biti osuđen radi drugog, goreg, težeg, nepoštenijeg učina nego ga je zbilja počinio. Nije li to žalostno, je li to pravica?

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 20. jenera 1907.

Cieli netom prošli tjedan išlo je sve kao po loju, kao prva dva tako i ostala četiri dana. Sve što se je razpravljalo, razpravljalo se je putem prešnosti. Tu nema dnevnoga reda. Stanoviti zastupnik se digne, želi da se taj i taj predlog presno razpravi. Obrazlaže prešnosti. Vodi se rasprava o prešnosti, gdje se dakako i stvarno govori. O njoj se glasuje. Za nju je kvalifikovana većina; ako i nije uvijek, samo da nitko ne prigovara. Razpravlja se o stvari u drugom članju. Izvjestitelj odnosno predlagatelj predlaže i tretje citanje. Prina se. I zakonska osnova sa strane zastupničke kuće je gotova. Dakako to se ne dogadja s kojim predmetom ko hoće, nije samo s onimi, za koje su se već prije stranke dogovorile.

Na taj način se je sriedu razpravila zakonska osnova o nesolidnoj konkurenciji. Četvrtak obrtna zakonska osnova, kako ju je promjenila gospodska kuća. Četvrtak je počela i vodila se petak cielu sjednicu zakonska osnova o prometu sa vinom i moštom.

Evo u kratko sadržaja te zakonske osnove o prometu sa vinom i moštom. U § 1. se veli, da se propisi tičući se prometa sa živežom protežu također na promet sa vinom. U § 2. veli se, da se pod vinom u ovom zakonu razumijeva samo ovu tekućinu koja nastaje vrienjem mošta ili smaštenoga frizkoga groždja.

Ona tekućina što se napravlja iz voća, ja, oda lid. ne spada ovamo; a tako nit ono što se dozvolom oblasti napravlja kao ljekovito vino.

Kao patvorene vina se ne smatra po § 3.:

ako se vino čisti sa mekaničom dje-ljujdimi čistili, ako se ga sumpora, ako se ga prokuha, ako se ga osvježuje ugljičnom kiselinom, ako mu se oduzimi je boju sa očišćenim živinskim ili bilinskim uglje-nom; ako se mješa vino sa vinom ili sa moštom;

ako mu se eduzima kiselina sa čistim ugljično-kiselim vapnom; ako se pokvarenomu vinu daje naj-više jedan gram po litru vinske kiseline; ako mu se daje boju sa svježimi dro-pinami ili sa dodutkom karamela.

Po § 4. valja sve u § 3. rečeno iz-kodjer za sladka i pjeneca vina. Osim toga se kod tih vina može rabiti čist slador od trstike i repe, suho groždje, alkohol u to-liko, mjeri da proizvod nejma više od 22½ po sto alkohola. Za ta vina dozvoljeni su i neki dodatci željenih ukusa.

Tko hoće prodavati takova vina mora to javiti političkoj oblasti, i označiti prostor gdje jih pripravlja i drži.

Usljed § 5. mogu dodavati čisti slador iz trstike ili repe, osim u slučajevih pod § 4., pojedine osobe ili čisti predjeti ili obćine u kojih je slaba ljetina, ako njim to dozvoli politička oblast.

Ko bi dodavao sladora osim tih slu-čajeva, podpada pod globu do 1000 K.

Po § 6. imadu se svi drugi dodatci vina smatrati kao patvorene vina, te pod-padaju pod § 11. i 12. zakona o živežu.

Imenito je zabranjeno, osim iznimaka označenih u § 3. i 4., dodavati suho groždje, smokve i druge sladkaste biljne, saharin, dulcin, glicerin, tamarind, vino i mošt iz voća, gumi, dišavine, hoje, kise-line, alaun, dol, smjese magnezija, i razno drugo.

Kao krivo označenju ima se po § 7., u smislu § 11. i 12. zakona o živežu smat-rati: ako se označi kao originalno vino ili mošt, kao prirodno vino ili mošt ono vino, komu se je dodalo sladora.

Po § 8. je zabranjeno pripravljati za prodaju i prodavati sva pića slična vinu osim onih koja su označena u drugom odstavku paragrafa 2.

Pivo, najino pijaču napravljenu uli-tjem vode i dropine, može se po § 9. pripravljati za kućnu porabu, al se to ima javiti obćinskoj upravi ili mjestnom županu. Posude u kojih je pivo ima se označiti da se zna da je u njih baš pivo.

§ 10. nalaze, da ima svak ko hoće da proda vino, imati u dotičnih prostori-jah vidljivo izložene paragrafe 2—13. ovoga zakona.

Tko griesi proti § 4. (zahtji odsta-vak) 3. i 10., veli § 11., bit će kažnjen od političke oblasti sa globom do 200 K ili zatvorom do 14 dana.

Glasom § 12. ngu nadzornici pro-gledavati prostorije gdje se nalazi vino.

Za takovo pregledavanje imadu se po § 13. imenovati, saslušav odnosni sabor, posebni državni nadzornici. Za svaku kra-jevinu i pokrajinu ima se imenovati jedan nadzornik, al jih pojedina može imati i više, a može bit i jedan nadzornik ime-novan za više pokrajina.

Eto to bi bile glavne ustanove vin-skoga zakona. Nije sve izerpljeno, nit ne zadovoljava na sve strane, a možda na nijednu pusve. Teško je učiniti zakon kojim bi se svi zadovoljili. Franczei n. pr. ga svako par godina mienjaju. Neće ni ovaj, austrijski, biti za uvijek.

Dne 10. jenera provela se je najprije rasprava o promjeni zakona u *sabitlu prava kujičevnika i umjetnika*. Onda se je prešlo na raspravu o *poštenju činovničkih plaćah*. Razpravljalo se je o prešnosti od-nosnoga predloga, raspravu o tom zaklju-čilo, izabrano glavne govornike, te sjednicu zaključilo.

Zastupnik Spjčić i drugovi podnesao je dne 17. t. mj. uplt na ministra trgo-vine radi *izgradnje gata ili mula u Me-raščici na obloku Cresu*. Pošto je izgradnja toga mula u izgled postavljena i obćeno da će se skoro postaviti u proračun sta-novita svota, i pošto u proračun za 1907. nije postavljena, pita se ministra da li je voljan bezodvlačno naknadno vratiti od-nosnu svotu u proračun.

Politički pregled.

U Pull, dne 23. jenera 1906.

Austro-Ugarska

Dne 21. o. mj. imala je gospodska kuća carevinskoga vieća vrlo važnu sjed-nicu, na kojoj se je imalo konačno rješiti pitanje izborne reforme. Na dnevnom redu bijaše naime promjena državnog temeljnog zakona glede državnoga zastupstva t. j. onaj dio izborne reforme, što na ga nije htjela gospodska kuća rješiti prije nego li je zastupnička kuća rješila takozvani zaokruzeni ili stalni broj članova u gospod-skoj kući. Između govornika u toj sjed-nici iztaknuo se je osobito knez Karlo Schwarzenberg, koji se je izjavio odlučno proti izbornoj reformi, kojom — reče — neće vlada postignuti onog cilja za kojim teži. Graf Fran Thun govorio je vrlo u-mjereno posredujući između vlade i protivnika izborne reforme. Buduća sjednica gospodske kuće biti će sutra te će u istoj konačno rješiti i ostale dijelove izborne re-forme.

Budući izbori za carevinsko vieće bili će raspisani na temelju nove izborne re-forme mjeseca aprila. Mjeseca aprila i maja zasjedati će zemaljski sabori a novo care-vinsko vieće sastati će se tekar mjeseca junija.

Dne 20. o. mj. su odpočele u bečkom carskom dvoru pod predsjedanjem Njeg. Veličanstva caru-kralja vojne konferencija.

Dne 21. o. mj. sastao se je poslije božićnih blagdana opet hrvatski sabor u Zagrebu. Pošto se je predsjednik sabora dr. Medaković sjetio toplini riečim pokoj-nog narednog zastupnika Steve Kutuzo-vića, podnio je i obrazložio zastupnik dr. Horvat predlog, da se naknadni izbor u Cerni obavi još tečajem ovoga čedna. Od-jelni predstojnik dr. Nikolić opravdao je postupanje vlade u tom obziru te obćao, da će se taj izbor obaviti dne 5 febrara o. v. g. Zastupnik Zelenka interpellirao je vlada radi osnivanja madjarskih škola u Hrvatskoj, na što mu je odmah odgovorio odjelni predstojnik Milan Roje.

Srbija.

Usljed izravnog posredovanja kralja Petra poboljšali su se posljednje doha do sada napeli odnosji između Srbije i Austro-Ugarske. Bečke novine pišu kako imadu sada izgleda, da će doći konačno do trgovačkog ugovora između jedne i druge države.

Bugaraska.

Bugaraska je vlada zabranila javno sa-stanke. U nedjelju sastao se djaci, da prosvjeduju proti zatvaranju sveučilišta a pridružili su im se innogi radnici i socija-listi. Svi krenuše prama sveučilištu, da tamo demonstriraju. Nad knezeva palače sukobise se sa redarstvom. Mnogstvo od više hiljadu ljudi udari u žvizardake i pasvke proti knezu Ferdinandu. Redarstvena oblast pozva najprije jednu pak kasnije drugu pukovniju konjanika koje razjereše de-monstrante. Kod sukoba bijaše mnogo o-soba ranjenili.

Rusija.

Iz Petrograda pišu, da je tamnošnji odbor ustavno-demokratske stranke za-ključio je, prepusiti od šest petrogradskih mandata za drž. dumu jedan radničkoj kuriji, a jedan bloku krajnje ljevice. Na-dalje je odbor zaključio, da se nema sklo-piti sporazum sa strankom, micnog pre-poroda.

„Strana“ doznaje, da se osnova o novom židovskom zakonu, koja je povra-ćena ministarskom vieću, nalazi sada u odsjeku za javne poslove u ministarstvu unutrašnjih posala, gdje se marljivo pro-učava. Osobita se važnost polaže na usta-nove zakona o pravu boravka židovskih radnika, trgovca i pitomaca privatnih učilista.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Veliki ples Dalmatinskog Skupa u Pull. Taj ples obdržavat će se, kako ja-vismo u zadnjom broju u subotu dne 26. o. mj. Odbor je već razaslao odnose po-zive. Svirati će glazba c. i k. ratno mor-narice; početak na 8½ sati na večer. Ulažnina: za članove 1 K, za nečlanove: gospoda 2 K, gospodje 1 K po osobi. Pristup imadu samo pozvanici.

Plesni odbor umoljava sve cienjene gospodje i gospodjice, da bi ovaj ples postavile pod crvenim kapicama, koje se do-bivaju u krojačnici g. Ivana Videka, ulica Abbazia 33.

Svi pako koji bi htjeli posjetiti ples u dalmatinskoj narodnoj nošnji, dobro su došli!

Našemu narodu u Pull.

Upozoruju se svi naši u Pull, koji misle, da imaju pravo glasa za obćinsko izbore u Pull, neka se prijave u „Narod-nom Domu“ prvi pod desno, da se uz-mognog providiti te budu učešeni u listinu i dobiju pozivnicu na izbore. To treba da učine odmah, dok je još vremena.

Lošinjski kotar.

Zahvala.

Za božićno drvece u Malom Lošinju sabralo se kako slijedi: G. prof. Ambrož vitez Haradić, sabrao je u Hrv. čitaonici 30 K. Podariše ovako: Vitez Haradić 10 K, Šimo Kv. Kozulić 5 K, Uldrih Capponi 4 K, Mihovil Trobić 1 K, Antun A. Martinolić 1 K, Dračutin Ivančić 60 para, pop Ivan Zie 1 K, Ivan Martinolić 1 K, Josip Vidulić 1 K, pop Vjekoslav Volarčić 1 K, pop Mato Maračić 1 K, O. Jacint Rušin 1 K, Jos. A. Kraljić 1 K, N. Krasza „Pension Fritzi“ 11 K, N. Templer „Pension Dreher“ 12 K, N. Rodinje „Hotel Vindotona“ 7 K, Marijana pl. Bene 10 K, dr. Eugen Barac sabrao u Zagrebu 42 K. N. N. sabrala napose: N. Nagler 6 K, dr. Kl. Kv. Bonafatić 4-60 K, Hinko Brill 6 K, Josip Čačević 2 K, Josip Picinić 1 K, Jelka Marijanović (Zagreb) 5 K, Hermina Nikolić 1 K, Ružica Gržanić 2 K, Jelisavu ud. Skopinčić 3 K, N. Nedella 6 K, Maurin 3 K, P. Vranica 2 K, Ivan Martinolić 2 K, Karmela Vidulić 70 para, Marica Perčić 1 K, N. ud. Korsano 2 K, N. Relch 5 K.

Od ove svote izdano je 80-16 K a ostatak uložen je u Lošinjsku Posujilnicu.

Nadalje podariše: Gđa M. pl. Beno 35 m. barcheta, zgodnih igracka za 48 mališa i 9 odjela za predstavu „Ružanka“, a prigodom pokusnih vježba obdarise nje-zini sinovi djecu voćem i obiljem slatkisa. Gosp. Daniel Nikolić darovao je dva para cipela, gđa Anka Grnhovac (Daruvor) 35 m. barcheta (proše g. Inokujor 35 m. što se razdijelio ove godine), gđa Krepel (Končanića) podarila je 22 m. barcheta, g. Magaslić naranač i oraha, gđa Schicker slatkisa za bor, gđa N. N. nakita za bor, dok je konačno gđa M. pl. Bene dobro-stivo ustupila božićno drvece.

U svemu porazdijelilo se među 43 djece: 112 m. barcheta, 4 para cipela, 43 igracke i 43 vrećice slatkisa i slatkise sa bora.

Plamenitim darovateljem, dičnim ro-doljubom i sabračem budi ovim putem izražena najtoplija hvala. Živili narodni dobrotvori!

Mali Lošinj, 20. siječnja 1907.
Beti Markus, voditeljica zabavista.

**Krasnih slika i zrcala uz
veoma nisku cijenu u velikom izboru
ima na skladištu A. ŽUNIĆ & Co.
trgovina pokućstva u Puli.**

**Jeftino česko
PERJE**
za krevete

5 kg. novo čihano K 960, boja K 12 —
blele pahuljice čihane, 18" — " 24" —
kao soleg blele pahuljice
ljice čihane . . . 30" — " 36" —
razašlje se franco pozreću.
Zamjenjuje se i prima natrag uz naknadu
tovar. troška.

**Benedikt Sachsel, Lobes, br. 259
pošta PILSEN, Česka.**

Hrvati!
Kupujte žigice
Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Premilostiva gospodjo!
znate li, zašto li kod kupovanja
sladna kava ime "Kathrolner"
izričito morate naglasiti?

*Sve toga toga, jer Vam
drugdje predteli pogi-
beli, da čete dobiti
manjevaljednu pahul-
jicu, kojoj manjkaju
sve prednosti, koje
"Kathrolner" odlikuje!*

**Pošto jednino
Kathrolner - Kneippova
sladna kava**

poželjno uvela svojega
samovlaštenoga učest-
ni proizvođača, a milotek i
čista arnate kave.

Zato si, premilostiva gospodjo,
iz svoje togo zapamti, napravi
"Kathrolner" dobijete jednino
kavu u razvojenim izvorim
omotina pa u visokim
Kathrolner - Kneippova - sladna kava,
kol' ja proizlaska sa svimom
"Kupnika Kneippa" kao zaštitnim
znakom.

**Odlikovana
svijećarna na paru
Gorica - ulica Sv. Antona.**

J. KOPAC

Preporuča pred. svećenstvu, crkvenom sta-
rešinstvu, p. n. slavnom občinstvu svijeće
iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po K 5.—. Za prijesnost
jamčim s K 2000. Svijeće za pogrebe, za božićna drva,
vošteni svitci i med najfinije vrsti uz veoma niske cijene.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplađuju zadrugušnik dječlova jedan ili više
po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član to
plaća od istoga 4 1/2 %
čisto bez ikakvog odbitka.

**Vraća na štednju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog
odkaza, a iznose od 2000 K
ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio veći ili manji rok za
odkaz, uz odkaz od 8 dana.**

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku
ili na unjotice
i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati
poslije podne; u nedjelju i blagdana
osim julska i augusta mjeseca od 9—12 sati prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u viale Carrara vlastita
kuća (Narodni Dom) prvi put dnevno, gdje se
dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

PEČATE
iz gume
izradjuje
tiskara Laginja i drug.
PULA, Via Giulia, 1.

PARAMENTE
jeftine i dobre mogu se dobiti
jedino kod tvrdke
JOSIP NEŠKUDIĆ u Olomucu
— (kralj. Česka). —

Protokolirani zavod i tvornica pro-
poruča uz vrlo niske cijene sjajno
izživane paramente u raznim slo-
govinama, misno odjeće, pluvijale,
dalmatiko, vele, kasule, nob-
nice, zastave, crkveno zastave,
čitimo, albe, rokete, elborije,
monstrance, sviećenjake,
instere i t. d.

uz jamstvo za trajnost, jer je u
vlastitim radionicama izrađeno.

Prednosti zavoda.
Putnici se ne drže, s toga je roba u
Olomucu izrađena, koja se ima plereno
izravno naručiti, za 20%, ili 1/2, jeftinija
nego li kod svih drugih českih i nje-
mačkih tvrdaka.

Vrlo pogodna obročna odplaćivanja.
Paramente šaljem na uvid franko. —
Ilustrovani cijenik bahaiva i franko.

OLOVKE
u korist družbe sv. Cirila i Metoda
dobivaju so u
tiskari Laginja i drug. u Puli
prije (J. Krmpotić i dr.)
uz cijenu od 2 do 10 para.

**Dvostraki elektro-magnetički
KRIŽ ili ZVIEZDA**
R. B. broj 86967.
Telefon br. 45—22.

jest elektro-magnetičkim načelima nastavljeni stroj,
koji kod siroga, reuma, astma (težkog disanja), ne-
spavanja, znojave ušne, neuralgije, glavobolje (mi-
grene) kucanja srca, zubobolje, muševne slabosti,
studen ruku i nogu, pudažice (spilapsije), mokrenju
postojlo, najnosti, nosvotice, naglaskosti, drhtanja
na tlelu, influence skopčane sa boleću hrbta, bje-
dica (malokrvnosti), želudačnih grčeva, bezidečnosti,
ischiazia, puzokrvnosti, svih udnih grčeva, kogo-
chondrie, sjolečnih grčeva, hāmorrhoida, kao i kod
svobodo slabosti itd. služi kao nenadkriljivo sred-
stvo, pošto elektro-magnetička struja celim svoj-
nim telom djeluje, čime se ročeno bolest u naj-
kraćem vremenu izliće.

Poznato je, da liečnici kod navedenih bolesti
višestruko elektrizovnje čela upotrebljavaju, ali ipak
na taj način, da jaka struja samo prolazno i po-
vremenom kroz telo prolazi, dočim naprotiv tomu
struja elektro-magnetičnog križa ili zvjezda R. B.
br. 86967, kako je jur rečeno, umjerenim načinom
neprekidno na tlelo djeluje, što svakako bržom
izlićenja dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti izlićene su sa mojim strojem
posve! Od izlićenja sa mojim strojem R. B. broj
86967 izračene zahvalo kao i od odlivenih siroga
izdane svjedoke i priznanice iz sviju strana svita
pohrajenje su u mojoj pismohrani, gdje o siroga
komu u svrko doba na uvid. **GDJE NIJE DAN LIEK
NIJE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ,** jer
je to sigurno sredstvo proti gore navedenim bole-
stima, a onaj bolestnik, koji po mojem stroju nebi-
lo izlićen najduže u roku od 45 dana, dobiva
novac natrag.

Upozorizjom casbio p. n. občinstvo na to, da
se moj stroj no smije zamjenjivati sa Voltlinim, koji
kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki
elektro-magnetički križ ili zvjezda R. B. br. 86967
osebilo se hvali i uživa vanrednu dopadnost poradi
svoje izvrsne ljekovitosti.

MALI STROJ STONI 4 K. Rahtliga mogu samo djeca
i jako slabe gospođe.

VELIKI STROJ STONI 6 K. Rahtli so kod ostajellu 20
godih kroničnih bolestih.

Dopisivanje i naručbe obavljaju so i u Hrvat-
skom jeziku. Pouzećem ili ako se novac unapred po-
šalje, razaslijo glavna prodavonica za tu i inozemstvo:

ALBERT MÜLLER,
Budimpešta, V., Vadasz-ulica 48/A,
Kalmán ulica ugro.

**Pokušajte
i preporučite
proizvode**

**Vydrove tvornice jestvina
u Pragu VIII (Kralj. Česka.)**

Cijenopnik badava.

SVOJ K SVOME
JEDINA HRVATSKA TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Častim se preporučiti p. n. občinstvu, poštovanom svećenstvu, crkvama,
bratovštinama svoju krasno uređenu

TVORNICU VOŠTANIH SVIJEĆA.

Kod mene se dobivaju izvrsne, a od mnogih priznate u svim veličinama
svijeće od pravog pčelnog voska kao i finog crkv. tamjana.
Prodajem dobra i svježa — po zdravlje — korisna meda Klg. po K 1-20.
Kupujem uz dobru cijenu u svim količinama žutog voska.

Svaku i najmanju naručbu p. n. mušterija obavljam najspretnije,
kao i uz najpovoljnije uvjete.

S velesťovanjem
Vladimir Kulić,
Šibenik (Dalmacija), glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Svoj k svomu! Svoj k svomu!

NOVO SKLADIŠTE POKUĆSTVA

A. ŽUNIĆ & Co - Pula
na uglu ulice Via S. Martino i Girsonvallazione

Novouređeno skladište sva-
kovrsnog pokućstva:
zrcala, slika, stolica, divana
itd. itd.

Cijene umjerene.

Iz sjednice obč. zastupstva

obdržavane u Kastvu, dne 13., 14. i 19. novembra 1906.

Predsjednik g. K. Jelušić otvori sjednicu u 10^{1/2} sati prije pod. Prisutno je 25 obč. zastupnika i dvojica za savjetujućim glasom. Zapisnik posljednje sjednice odobrava se, a za pročitavanje današnjeg imenuje se gg. I. Vlah i J. Rubes, kao i za supodpisanje obč. proračuna god. 1907.

Prelazi se na razpravu obč. proračuna za godinu 1907. i to za Kastav i pridr. občine Brgud, Lisac, Skalnica i Studenu, kako predloženi po obč. odboru. Proračuni bili su izloženi 14 dana, bez da je tko protiv istih podnesao kakav prigovor. Da se uvidi potrebe i prihode pojedine od tih občina, navadja se u kratko te proračune.

I. Kastav.

Administrativni troškovi t. j. nagrada obč. glavaru, obč. odbornika i zastupstvu; plaća obč. činovnicima i slugama, sredovne potrebe i tiskanice, putni troškovi, javni porez i ekvivalent, nabava pokretnina, ogrijev i rasvjeta obč. ureda, poštarina i brzjavni te sudbeni troškovi proračunani su na K 25959.— od kojih za sam porez i ekvivalent otpada K 4569.—

Troškovi javnoga podučavanja, to je za škola i slieho, predviđeno se svotu od K 32.168.—, od česa otpada na škol-ke takse K 18.000.

Za obrsku siromaka odlučilo se svotu od K 14.830, i to posebice spomenuto: podpore u novcu i lijekovima K 6.000.—, spuštski troškovi K 6.000.—, oblačilo ubogoj školskoj djeci K 120.—, podpore ubogim dječicima K 2.000.— i za odpravljenje umobolnih u ludnicu K 270.

Redarstveno-gdarstveni troškovi iznašaju polug proračuna za g. 1907 ukupno K 20.093.—, a to su: plaća i paušal obč. četnika, troškovi za kožne bolesti ljudi i blaga, održavanje groblja (za grublje u Svet. Križu K 3.000.—, za ono na Brešcima K 2.000.— a za svetomatješko K 1.000.—) prikupanje siromaka, plićci obč. redarima, održavanje zatvora i zatvorenika, te pružnja zatvorenika; nadalje javna razvijeta pak osjguravanje obč. sgrada protiv ognja a napokon plaća šumskom upravitelju i obč. luguarima.

Vojnički i šandarski troškovi te oni popračeničtva iznašaju K 1.200.

Za troškove javnih svečanosti predviđilo se K 700. **Za održavanje i popravak obč. sgrada** proračunalo se svotu K 1822.

Za održavanje i popravak obč. puteva i cesta iznaša trošak K 10910.

Ti troškovi jesu: plaća listinskoga cestara, pak popravci sljedećih puteva i cesta: listinskoga ceste K 800.—, od željeznice do sv. Luke u Rukavu K 1000.—, Kantrida i Kletići K 300.—, Baluda-Trampi K 400.—, Srokovk-Mavri K 400.—, kroz selo Mavri K 100.—, Pobr-Kučići-Slavići K 200.—, Korensko Zaluki K 1.000.—, Matjejni Jurki K 200.—, Črnčić-Rukavac ceste K 100.—, J.lovčani-Turki K 100.—, Četer-i Blazići ceste K 200. Vrh Skrapne Crni dol K 100, Brnini-Jublanova K 300, Radetići-Trinajstići K 400.—, Sporova jama-Milokni-Bastijani K 400.—, Mladenčić-Plješivac Skvazići K 200.—, Rubes-Franjica Živca K 200. Vrh Luze-Pavletići K 100, Spincičevci-Antončići K 100.—, Vahtar-Siroli K 100, Šroli Furčević K 100, Garići erar. cesta kod Stupari K 100, Srdočić-erar. cesta K 100, Duračić-Kantrida K 200, Vuk-K-Puhri Gajanić K 100, Rukavac, Sušnji-Puhovac K 200, Ziemer Zaluki Bršići K 200, Tibljšići-Pehlin K 200, Gusići Znidari K 50, Furč-er-ar. cesta-Brestovica K 200, Saršini Trnovica K 100, Popovići-Trinajstići K 100, Sv. Lucija Soloti-Rude K 600, cesta i. a. tvornice „Union“ na Kantridi K 100, te cementiranje pialca na sajmištu K 600, Spincičići Grotić K 160, Kučević-Tenčići-Znidari K 300, Jarinići-Gajanić K 100, te potrebit prah i kordu K 400.

Za popravak javnih vodnjaka po občini odlučilo se svotu od K 3087.— i to za vodnjak: „Kaltić“ u Juršičevoj K 600, „Jardana“ u Juršičevoj K 200, „Zvica“ kod sela Mavrići K 65, „Feručeva Kalina“ u Brnčići-Srokovoj K 850, „Sternica“ na Korenskem K 132, „Jasenovac“ u Brnčićevoj K 850, uređenje odvodnog kanala u donjem djelu Kastav-grada K 600, za što ima se upotrebiti stari repart od „Lokvine“, te popravak zida i pločnika na sterni u selu Hosti K 200.

Za nove nasade i popravak prijašnjih u občinskim šumama odlučilo se svotu od K 470 te za otkupljenje privatnog zemljišta za posumljenje Lisine iznos od K 300.

Za gradnju novih obč. sgrada odlučuje se trošak od K 37831.—, i to: podpore za školu u Sv. Mateju K 2000, za onu u Ređini K 1000, za gradnju kloaonice sa sternom u Kastvu K 4831, 1/3 prihosa za gradnju novog c. kr. učiteljišta u Kastvu K 25.000 te za nabavu zemljišta za školski vrt učiteljišta K 5000.—

Za gradnje novih obč. puteva i cesta predviđelo se u odboru K 11.900, i to za cestu Pišćina-Ploče K 1010, Opoljelica-Jasenovac K 600, Lužina-Brujani i Lužina-Halubije K 2000, Sv. Križ-Hosti K 800, staza od stacije Matulje na cestu kod Gajanića K 600, cesta k novoj zgradi c. kr. učiteljišta K 5000, Brgud-Jelušići K 600 itd.

Za gradnje novih obč. sterna odlučilo se iznos od K 14.850.—, To su sterna: u selu Kalonići, Jeločanići, Mavri, Peterci, Pilepići, Puhinja, Dvorići, Čikovići, Stupari, Turki, Srdočić, na Furčevom, pak pregrađenje

„Kaline“ u Rukavu, Spincičevoj st. „Spinciči“, „Zivice“ i „Ladve“ (Matulji) u pravodjene sterne i konačno sterna ili po mogućnosti vodovoda na Kantridi. Za svaku od gornjih sterna odlučena je obč. podpora od K 600, samo za onu u selu Kalonji K 1000, a za Kantridu povrh onih, što se ih u svoje vrijeme dobilo od Seegnora još K 1000.— U godini 1907 ima se odmah počeći sa radnjama sterne u Peterci i „Ladve“ u Matuljevoj te vodovoda na Kantridi čim budu za ove radnje osigurane zemaljske i državne podpore.

Uz to odlučilo se potrošiti za gradnju novoga mosta u Trnovici K 2450 a za održavanje istoga godišnjih K 60.—

Različiti i nepredviđeni troškovi proračunalo se sa K 2742. Suro spadaju plaće navijačima obč. ura, pak podpore od K 1000.— za izradbu brzjavne pruge iz Kastva na Sv. Matej, napred u Klanu.

Za izradbu gorivog drva za občinare u šumi Lisini odlučeno je potrošak od K 3902.

I tako sveukupni potrošak imovne občine Kastav za godinu 1907. proračunan je sa K 204.101.—, to je za K 59.903 više nego je bilo proračunano za g. 1906.

Prelazet na prihod proračuna imovne občine Kastav za god. 1907 navadja se sljedeće potankosti:

Za različite najm- proračunano primiti K 2078.— i to za gradjevinu K 277, za pialac Preluka i Kantrida K 1700 i za bočarije po komunaln K 101.

Za drva izdana i izdat se imajuća iz općinskih šuma primit će se po prilici K 12098, dočim za pasišća i sjenok-se oko K 376.

Za kamenolomu po občinskom zemljištu predviđja se K 1000.—, od kojih otpada na Preluk i Kantridu K 600.—

Za ribolov i lov predviđeno je K 541.

Od zaostalih i tekućih interesa glavnica ulozenih kod privrtnika diži se, da će se u godini 1907. utjurati koje K 24.000.

Pristojbe na sajmovine proračunava se sa K 3000 a one u plesovu na K 1600. dočim na nove gradjevine sa K 250, pak na pse K 500 a na koncerte sa K 100.

Globa ili multa predviđeno da će se primiti kojih K 1000.

Prinosi pridruženih občina za administraciju iznašaju K 1750, dočim za občinskoga liječnika K 800.

Povratak vojničkih troškova i popračeničtva proračunano je sa K 1200, a onaj sudbenih troškova sa K 1800. Jedno i drugo koliko i u razhodu.

Za različite zastane reparte kao za crkvena škala u Kastvu, groblje Sv. Lucije, Kastela i Lokvine predviđeno se, da će se primiti kojih K 1070, pak onda za drugo novije radnje i potroške n. pr. za škole u Zametu, Rukavu i Kastvu te različite sterne i povratak posuda danih pridruženim občinama proračunan je primitak sa K 14.600.—

Od raznih nepredviđenih prihoda, to je prinos cestnog odbora, postotci i kamati likvidovane štirove te državne i zemaljske podpore za razne gradjevine (sterne i ceste) u občini, koje se misli izvesti, primit će se polag proračuna kakovih K 18.900.—

Cjelokupni prihod proračuna imovne občine Kastav za godinu 1907 iznaša K 149.788.—, kojeg uk. usporidimo sa naznačenim razhodom, proizlazi manjak od K 54.363.—

Za pokrćeje ovoga manjka votiralo je občinsko za stupstvo na izravne poreze sljedeće namete: 15% za popravak obč. puteva i cesta; 32% za školske takse; 15% za bolničke troškove te 10% za Delavsku školu i to za cieti imovnu občinu Kastav. Zatim 50% za sternu u selu Stefančić, „Kaltić“ a za županiju Blazići; 75% za školu na Brešcima a za županiju Puži; 100% za školu na Pehlinju a za županiju Hosti; 15% za sternu Lokvinu u Kastvu a za županiju i grad Kastav; 5% za sternu u selu Pilepići a za županiju Zemet. Osim toga namet od 100% na potrošarinu vina i mesa u prodaji na malo te stalnom taksom od K 3.40 na svaki hektolitar pive na malo istoenog te na šestoka piđu po K 20.04 odnosno K 13.98 na svaki hektolitar na veliko i na malo iztočen.

Namet na občinsku potrošarinu odmjerio se je u razmjeru postotaka kao i vis. eraru, dočim za pobiranje takse na pivo zaključuje obč. zastupstvo, da se istu daje u zakup putem javne dražbe uz sličičnu cijenu, od K 2000, a onu rakje uz sličičnu cijenu od K 700.

II. Brgud.

Poveće svote razhoda u proračunu ove občine za godinu 1907. jesu sljedeće: porez i ekvivalent K 950, školski troškovi K 1526, od kojih otpada na školske takse K 768; bolnički troškovi K 650; prinosi plaći občinskoga liječnika K 200; osjguravanje občinskih zgrada protiv ognja i nabava vatrogasne štrcaljke K 452; plaća šumskom upravitelju i luguaru K 640.—; za proširenje školske zgrade K 6000.— i za školsku sternu K 2000; prinosi občini Kastav za administraciju K 400; interesi na dug 2.560 potičući od gradnje i popravka to konačno razni nepredviđeni potrošci K 394.

Občinska sterna u Brgudu ima se sagraditi g. 1907, bude li državne i zemaljske podpore, za koje će se moliti. Znamenitije svote prihoda proračuna jesu: pristojbe za drva K 1480; lov K 97; globe K 860; posude

(za sternu K 2000, za proširenje školske kuće K 6000) te različiti i nepredviđeni prihodi K 1200.

Ukupni rashod proračunan je na K 16388.—, dočim prihod na K 12259.— česa radi proizlazi manjak od K 4129.—, koji će se pokriti nametom na izravne poreze i to: 100% za pokrćeje manjka, te 25% za školske takse i konačno nametom od 100% na potrošarinu vina i mesa u prodaji na malo.

III. Lisac.

Oveće svote rashoda jesu sljedeće: javni porez i ekvivalent K 280.—, školski troškovi K 422.—, od kojih otpada na školske takse K 240.—; plaća općinskom luguaru i ošteta sum. upravitelju K 540.—; posumljenje Lisčića K 120.—, za novu opć. sternu (spremište za vodu) K 4600.—, koje ima se odmah započeti graditi, netom bude osjgurana zemaljska i državna potpora; prinos općini Kastav za administraciju K 300.— a za općinskoga liječnika K 50.—, interesi na posudu za pokrćeje manjka K 156.— ako se bude sterna gradila.

Oveće svote prihoda pak jesu sljedeće: pristojbe za drva K 756.— a za paševinu K 624.—, za lov K 44.—, globe K 80.—, posuda za pokrćeje troškova gradnje spremišta za vodu K 2600.— te konačno različite možebitne potpore za gradnju spremišta za vodu K 2160.—

Ukupni rashod iznaša K 6916.—, dočim prihod K 6288.— iz česa nastaje manjak od K 630.—, koji, odlučilo se, ovako pokriti: nametom na sve izravne poreze od 100% za pokrćeje manjka i 70% za školske takse te bolničke troškove i nametom 100% na potrošarinu vina i mesa u prodaji na malo.

IV. Skalnica.

Veće svote rashoda jesu: javni porez i ekvivalent K 170.—, školski troškovi K 422.—, od kojih K 240.— za školske takse, bolnički troškovi K 160.—, sum. upravitelju ošteta i opć. luguaru plaće-ukupno K 468.—, prinosi općini Kastav za administraciju K 200.— a Klani K 100.—, te općini Kastav za opć. liječnika K 50.—, kamati na dug općinski K 300.—

Veće svote prihoda jesu: pristojbe na drva K 720.—, a na paševinu K 550.—, globe K 80.—, te različiti nepredviđeni prihodi K 1088.—

Usporediv rashod od K 5123.— sa prihodom od K 4604.— prikazuje se manjak od K 519.—, koji ima se pokriti sljedećim načinom: nametom na izravni porez i to: 100% za pokrćeje manjka a 80% za školske takse i bolničke troškove te nametom od 100% na potrošarinu vina i mesa u prodaji na malo.

V. Studena.

Znamenitije svote proračuna rashoda jesu: javni porez i ekvivalent K 1211.—, nagrade i potpore K 188.—, sudbeni troškovi K 100.—, školski troškovi K 552.— od kojih ide na školske takse K 240.—, bolnički troškovi K 100.—, plaća opć. luguaru i ošteta šumskom upravitelju K 520.—, prinos za nove orgulje u Klani K 1000.—, prinos za popravak crkva u Klani K 1400.—, za održavanje ceste u Studenu K 200.—, za posumljenje Glubokoga potoka K 400.—, prinos općini Kastav za administraciju K 450.— a za opć. liječnika K 100.—, kamati na dugove K 180.—, prinos župniku u Klani K 292.—, te različiti nepredviđeni troškovi K 360.—

Veće pak svote prihoda jesu: pristojbe za drva K 3030.— a za pasišća i sjenokoše K 920.—, lov K 114.—, posude za pokrćeje manjka i za nabavu novih orgulja u Klani K 2600.—, pristojbe za plovansko mito i ekskurzije K 642.— sa zaostaleima, te konačno razni zaostali reparti K 400.—

Ukupni rashod iznaša K 9334.— dočim prihod K 7778.—, što čini manjak od K 1556.—, koji ima se pokriti kako slijedi: nametom na sve izravne poreze i to: 100% za pokrćeje manjka a 70% za školske takse i bolničke troškove te 100% nametom na potrošarinu vina i mesa u prodaji na malo.

VI. Klana.

Predsjednik daje čitati proračun prid. obč. Klana, kako je sastavljen i prihvaćen po upravnom vieću u Klanu, iz kojeg proizlazi da ukupni rashod iznosi K 41.629 a prihod K 38.191, prema tomu prikazuje se manjak od K 3438.—. Za pokrćeje tog manjka predviđilo je i votiralo upravno vieće namete i to: 75% na sve državne poreze, 75% na potrošarinu vina i mesa u prodaji na malo i 25% na sve državne poreze za pokrćeje škol. taksa.— Obč. zastupstvo prihvaća u cijelosti predloženi proračun prid. občine Klana.

Sbrojiv svote gornjih šest proračuna iznaša ukupni rashod K 288.491, a isto toliko treba za pokrćeje, tako da godišnji promet proračuna ove mjestne občine za god. 1907. iznosi K 566.982 t. j. preko pol milijuna kruna.

Na predlog obč. odbora imenuje se Dukić Joakin privremenim obč. poslužnikom, koji službu može odmah nastupiti. Zaključuje se, da se nabavi pisari stroj (Underwood). — Čita se dopis c. kr. kot. poglavarstva, da

je ministarstvo za bogostovlje i nastavu dozvolilo, da se prvi razred hrv. učiteljska prenese iz Kopriva u Kastav, što se uzima do ugodnog znanja i ovlaštuje obć. upravu, da priskrbi i uređi odnosne prostorije kao i stan ravnatelja; da občina za doba od jedne ili najviše dvije godine preuzme brigu poslužbe, razsvjeta i ogrijevu u zavodu i da se sa vis. vladom sklopi ugovor.

Molbu M. M., da joj se podijeli mjesto poslužnice na ženskoj pučkoj učionici, ne prihvaća se.

Pri stavci o javnoj razsvjeti, zaključilo se je, da se jošte osim prije odlučeni u Zametu postavi nekoliko svjetiljaka, te po jednom u Mihotićih kod križa i na mostu u Trnovici, a u Kastvu da se poplita gospodare, koji bi htjeli, da im se u kuće dovede acetilensko svjetlo, i da se o tom sastavi proračun.

Za trojanja sjednice, a prije podne, pristupi veled. g. Anton Ellner župnik-dekan u Kastvu, te dozvolom g. predsjednika zahvaljuje se obć. zastupstvu, što ga je imenovalo počasnim građaninom Kastva, koje će odlikovati uvijek znati cijeniti. Koliko ga to imenovanje veseli, toliko s druge strane težiim srcem ima da izjavi, da je minulih dana primio od bisk. ordinarijata dekret, kojim je imenovan župnikom u Brestu, te će do malo dana ostaviti Kastavlinu. Zahvaljujuć nadalje zastupstvu na zauzimanju za crkvu, preporuča mu to i unapried, te nek se isto zauzme svim silama, da kastavski župnik i duh. pomoćnici dodju jednom u svoje stanove, a ne da stanuju u privatnim kućama i nek tomu pripomogne onaj, čija je to dužnost. — Obć. zastupstvo pozdravlja g. župnika sa „živio!“, ovaj se udalji.

Obć. zastupstvo prima do znanja zahvalu g. župnika i žali radi njegova odlaska, te ujedno se zaključuje, da se poduzme shodne korake da bi objubljeni župnik i nadalje ostao u Kastvu, naime, da se uputi g. biskupu obć. deputacija ne bi li ga sklonila da povuče dekret izdan g. Ellnera, koji deputacija nek se navrati i k gosp. namjesniku, da mu se zahvali na zauzimanju radi učiteljska i preporuču mu gradnju nove zavodske sgrade.

O 5 $\frac{1}{2}$ sata u večer dignuta sjednica.

Nastavak 14. novembra 1906.

Prisutno je 24 zastupnika i jedan sa savjetujućim glasom. Sjednica započela o 10 sati prije podne.

Prosljeđuje se razpravom o proračunu Kastva. Kod stavke gradnje novih vodovodnih zdanja odobravaju se provedene javne dražbe za zidarsku i klesarsku radnju sterna u Pilepićima, Jelovicićima i Škurinji, te se ujedno zaključuje, da obćinari tih sela za pokrće manjka tih gradnja još ove godine doprinesu repair po K 10— a ostatak da pokriju u budućoj godini.

Pretrazan proračune pridr. občina (predsjednik zaključuje sjednicu o 7 $\frac{1}{2}$ sati u večer i predlaže nastavak iste za 19. novembra t. g., što hje i prihvaćeno.

Nastavak 19. novembra 1906.

Prisutno je 22 zastupnika i trojica sa savjetujućim glasom. Sjednica započela o 10 sati prije podne.

Uzima se do ugodnog znanja previšnjih zahvaju Nj. V. na podnesenu čestitku po obć. glavarstvu prigodom ovogodišnjeg rođendana Nj. V. — Predsjednik protibuje, da je dne 16. i 17. t. mj. u društvu sa gg. F. Dukićem i I. Vlahom bio u Trstu i to najprije kod g. namjesnika, da mu se zahvali za prenos c. kr. hrvatskog učiteljska, te preporukom da bi se čim prije počela graditi nova sgrada. Nj. Jasnost obećala je izaslanstvu, da će uzastojati, da se tom gradnjom što hitrije započne. Obrazloživ za tim gosp. biskupu želju puka kastavskoga, da bi i nadalje u Kastvu ostao g. Ellner, isti je izjavio da ne ima ništa proti tomu, to da ima nade, da će se udovoljiti želji odvješnjeg puka. Konačnu posjetilo je izaslanstvo i g. dr. pl. Manussi-a bivšeg c. kr. kot. poglavara u Voloskom, vladinog savjetnika u Trstu, što sve uzima do znanja obć. zastupstva.

Na prijave protiv obć. poslužnika A. L. prihvaća se predlog odbora, da mu se podijeli ukor i da plati glčbu od K 10— a ogriješ li se još o svoju službu, biti će otpušten. Zaključuje se, da se u ženskoj pučkoj učionici u Kastvu dobavi i namjesti zastore i jedan ormar. Odobrava se potrosak od K 190.91 za zastore u delav. školi i pučkoj učionici u Zametu. Zaključuje se dobava jedne peći za stan nadučitelja, po ravnik školskih peći i krova na učionici u Rukavcu: Kupuje se željezna vrata za učionu u Zametu sa svotom od K 127.82 od Pobar

P., koji ima iste bojadisani i postaviti na mjesto. Produljujo se Dukić Eugenu rok štrpanja za paljenje vapnenice u Lisini do julya 1907. Prima se do znanja, da je Bačić Ivan iz Kastva primljen u savez obćinarstva grada Trsta. Dozvoljava se uvjetno Sušanju Josipu bezterotno izlučenje z. č. 1686 u G. Rukavcu. Na izvještaj obć. nadljudura, da je odstranio po nepoznatij ruci postavljene medjaše u Lisini na medji sa Laniščani, zaključuje se, da se u povoljno doba razvidi i uređi te medjaše.

Za gradnju ceste Breza-Brnečić izdalo se je do sadu K 2939.85 od opredjeljenih prinosa, od kojih prastuje jošte K 660.15, da se u tu svrhu potroši, što će se preotinjiti iz obć. blagajne na račun druge polovica zem. podpore. — Uzima se do znanja razglas c. kr. namjesništva, da će u godinama 1907—1910 podijeliti više nagrada medju poljodjelce kotura Volosko, koji će poboljšati svoje livade i pašnjake te racionalno sagraditi staje i gnojista. Molbu njskijih obćinara iz Kantride, da se ova odieli od Zameta i ustanovi posebna porezna občina Kantrida, nakon pročitanja porsvjeda i obrazloženja sa strane gg. obć. zastupnika, odbija se jednoglasno, jer bi ta dioba mogla postati štetnom po cijelu Kastavlinu. Zaključuje se, da se občini Budjevojice izplati za trojicu mlđ. Vlah K 228— za uzdržavanje istih tekom minule godine, te da se poplita ako bi liko te mladobanike ovdje uzeo na uzdržavanje uz dosadanju podporu od mjesečnih K 8— za svakoga. Za redarstvenu podružnicu u Zametu, da se nabavi stol i svjetiljku. Odobrava se podneseni prigovor obć. glavarstva proti odluci c. kr. financ. ravnateljstva u Trstu, da će se nime od 1. janara 1907. u mjestnoj občini Kastav utjeravati potrosarina na meso po cijeniku drugog razreda, jer da ova občina po zadnjem popisu pučanstva broji preko 10000 stanovnika. Nu ta odluka ne temelji se na zakonu, pošto mjestna občina Kastav spada medju seoske občine, a sastoji se iz 32 poreznih občina. — Prima se do znanja, da je odlukom c. kr. ministarstva poljodjelstva uzpostavljena u krlepost zakupnina lova za mjestnu občinu Kastav kako je bila izlicitirana 27. i 28. maja 1904. — Prihvaća se ponuda Bačić Andra i dr., da će sa obć. podporom od K 800— preuzeti popravak obć. puta od bivše strane u Jukićima do kuće br. 75 u Jurđaninim: Naručuje se izradba trijuh klupa za učionu u Sv. Mateju uz cijenu od K 22— po komadu. Uzima se do znanja saobćenje c. kr. kot. poglavarstva, da se ne mogu za sada ustanoviti samostalno župe u Sv. Mateju i Rukavcu, jer da su tamošnje crkve premalene, i što je biskupski ordinarijat preporučio, da se istih ne povećava, budući nedavno sagradjene i što iste odgovaraju svojoj svrsi. Nu bude li potreba te će se iste povećati, ali sad to nije potrebno niti shodno radi obće skupce. Preporuča se oblastima, da uvaže želju kapelanista. O istinosti broja pučanstva polag popisa od g. 1900. nek se obavještati isto poglavarstvo, opazkom da je iz pojedine od tih kapelanija odstu na radnji do 500 osoba. Uzima se do znanja odpis zemaljskog poreza za ukupnih K 835.42, usljed šteta, tuđom počinjene u por. obćinama Hosti, Zamet, Saršoni i Brnasi. Odobrava se potrosak od K 176— za dobavljenje peći za del. školu te učionu i stan učitelja u Hostima. Ovlaštuje se Mohorovićić Fr. i dr. da poprave put od sela Ivuli na Matejini sa doznačenom obć. podporom od K 200—, nu izplata uzsledit će u god. 1907. Odobrava se izdani predujam od K 150— za odpremu trojice u bečku bolnicu, da budu ciepljeni protiv hjesnoće, a naknadno zaključit će se o dotičnom povratku su strane roditelja, eventualno o oprostu. Zaključak upravnog vića u Klani o dnevnoj pristojbi od 50. h za izvajnske sajmare ukinut je po zem. odboru, te se zaključuje, da isto viće predloži amo pristojbe samo za dan sajma, što bi se u jednoj od budućih sjednica uzelo u razpravu. Zem. odbor protibuje, da je za mjestnu občinu Kastav odmjerio školske takse za godine 1906./7. do 1908./9. sa godišnjih K 13,572.— Malodobne Saršon iz Lovrana ima se doprati u Kastav. Odobrava se ovlaštenje g. predsjednika, da može g. F. Fr. za svoj stan, u obć. kući br. 75, dobaviti i namjestiti novi štednjak.

Na prigovore protiv pečata kod c. kr. pošte u Kastvu, na kojem je na prvome mjestu napis u talijanskom jeziku, a za tim hrvatskom, te protiv napisna na željezničkoj postaji Matulji, gdje je na prvom mjestu ime druge mjestne občine, smatra se te prigovore opravdanima i zaključuje se, da se obrati na c. kr. ravnateljstvo pošta i brzjojava, da isto odredi, da se postanski

pečat u Kastvu promjeni, postaviv napis u hrvatskom jeziku na prvo mjesto, a talijanski je napis savim suvišan. Glede naslova na postaji Matulji, da se obrati na ravnateljstvo c. kr. priv. južne željeznice, da na toj postaji dade postaviti napis i u hrvatskom jeziku i to: Matulji—Opatija, a ne Opatija—Matulji. Ne budu li ove molbe uslišane nek se obrati na odnosna c. kr. ministarstva. — Ovisna dražba nekretnlusa protiv B. A. iz Klane ostala je bezuspješna, nek se uzastojti da kod buduće dražbe to nekretnine kupi koji od Studenjaca.

Odobrava se sliedeće javne dražbe: o izradbi stolova, stolaca, tabli i ormara za drugi razred del. škole; o prodaji ljeskovih mljavica u Lisini; o dobrovoljnoj prodaji nekotjih nekretnlusa u Brnečićima prije vlastnost supruza Bernalj o prodaji traže u obć. žumama; o izgradnji obgradnog zida kod učione u Brežima; o prodaji grana i odpadaka u obć. žumi Luži. Odobrava se nadalje dražba za gradnju podzemnog kanala u Kastvu, pločnika iz betona oko obć. šternu pred ženskom učionom i pred kućom br. 75 u Kastvu te od ulaznih vratiju do crkvice sv. Lucije na groblju.

Preporuča se molba Sirola Antona, Srok Andra, Fran Josipa i Kinkela Jelene, da im c. k. kot. poglavarstvo podijeli obrtne listove za prodaju vina i piva te Jurečić Antona za prodaju žestokih pića na malo.

Od obć. zemljišta prodaje se: Dukić Vinku 20 $\frac{1}{2}$ kuću u Justićima za K 46.83; Stanić Matu iz Pužić u štivru u Puževoj i Brezi za K 168.15; Sirola Matu iz Brnasi 32 štivru u Brnasi i Brezi za K 141.32; Kinkela Antonu štivru u Zvonječoj za K 289.32; Jurčić Jurju (Antonu) kućno tnao u Bregima za K 61.—; Marot Vinku kućno tnao u Matuljima za K 78.10; Sušanju Ivanu u Perenićima za K 27.—; Osojnak V. u Perenićima za K 15.—. Babić Antonu dati će se u zamjenu dio obć. tnaa kad se bude sagradio put od Gajanića na kolodvor Matulji. Od Kinkela Mata kupuje se zemljišta za proširenje puta u Zvonječoj za K 14.50; od Lukšetić Ivana zbog pošumljenja u Lisini za K 64.44; od Puž Andra za izgradnju puta Općelica sa K 672, od Stanić Ivana iz Zvonječoj za isti put kupuje se štivru parc. 1168 za K 73.60. Dobrović M. ne prodaje se tnao uz njegovu kuću u Pobrira, jer već drugomu prodano.

Na mnogobrojne molbe za doznačenje podpore, oprosta i sličnog, obć. zastupstvo zaključuje: da se doznači jednomu K 2—; jednomu K 4—; sedmorici po K 5—; sestorici po K 6—; dvojici po K 8—; petorici po K 10—; dvojici po K 15—; jednomu K 18—; jednomu K 17—; trojici po K 20—; četvorici izdalo se je bezplatno po 4 pr. m. gorivog drva; jednomu K 30—; J. I. za uzdržavanje bol. pastorke K 15—; za uzdržavanje Matić T. mjesečno K 28—; J. ud V. za stanarinu do konca 1906. po K 10—; Stefan V. za uzdržavanje sina na naučima za škol. godinu 1906/7. mjesečno K 10—; Srdot mlđ. V. i L. za godinu 1907. K 10— mjesečno; Brajan ud. M. stanarinu za pol godine po K 9— mjesečno; Slavić ud. I. za stanarinu 1907. K 5— mjesečno; M. ud. I. od 1./11. 1906. unapried mjesečno po K 12—; privremenom odboru za gradnju crkve u Zametu K 1000—; za popravak zvoniča i ure u Zvonječoj K 80—; crkvenoj upravi za podmirenje tekućih potreština u Kastvu K 120, u Sv. Mateju i Rukavcu po K 80— na Brežima K 70—; riečkoj bolnici za uzdržavanje Sušanju M. K 282.24; — za dobavu trih željeznih kreveta za obć. zatvore K 87.40; nagrada trim obć. redarima po K 20—; za uzdržavanje pobjeglog R. Stehlika K 24—; učitelju u Brežima paušal za drva u god. 1906. za drugi razred K 25— za pokrće istih prostorija K 14.40; za popravak obć. puteva: od sela Grgurini do Spiničići K 150—; za uzdignuće porušenog zida kod sela Grgurini K 80—; od križa kod Rošići na Palihi, Kovučići do Gržiničići u D. Rukavcu K 150—; Oprašća pristojbu za uzeta drva: Sušanju I. K 4—; Jardas ud. J. K 4.08 i Puž mlđ. Franu K 8.—. Od zastanih interesa oprašta se: Jardas mlđ. Ivanić K 26.59 pod uvjet da isto toliko izplati; Puž mlđ. M. i Franu K 81.75 uz uvjet da drugu polovicu plati; Jurđana Lj. svotu od K 200—, ako izplati iznos od K 1000— a za preostalih K 205.28 da izdade redovitu zadužnicu, Tibljaj J. K. 14.80; Varljen F. K 45.76; ako ostalo odmah izplati; Perčić F. K 66.67 ako drugu polovicu interesa izplati. Vise se molba nije uvažilo.

Izcrpiv dnevni red g. predjednik diže sjednicu u 6 $\frac{1}{4}$ na večer.